

Laboratorij za restauraciju i konzervaciju

U laboratoriju za restauraciju Arhiva Hrvatske akademije u 2018. obavljeno je restauriranje za potrebe Arhiva, Bogišićeve zbirke u Cavtatu i Kabineta grafike. Ukupno je restaurirano 1.032 lista i 420 grafika različitih formata i oštećenja. Programske i radne zadatke obavila je S. Gonzi.

Knjigovežnica

U knjigovežnici Arhiva u 2018. godini restaurirano je i uvezano gradivo Arhiva i gradivo ostalih Akademijinih jedinica:

- za Upravu: 1 knjiga tvrdi uvez platno, 16 knjiga tvrdi uvez poluplatno, 2 kutije s poklopcem presvučene platnom, više kaširanja slika i tiskanja žigova na poveljama;
- za Arhiv: 4 knjige tvrdi uvez platno, 1 priprema knjige za skeniranje, restauracija 4 lista;
- za Muzej i zbirku Baltazara Bogišića u Cavtatu: 2 knjige tvrdi uvez pergamena, 1 knjiga tvrdi uvez koža, 3 knjige tvrdi uvez platno, 1 mapa platno, 4 restaurirane korice knjige;
- za Akademijinu Knjižnicu napravljena je priprema za skeniranje 11 knjiga;
- za Strossmayerovu galeriju: 1 knjiga tvrdi uvez platno, restauracija 2 lista;
- za Zavod za povijesne i društvene znanosti u Zagrebu: 10 knjiga tvrdi uvez platno, restauracija 101 lista;
- za Odsjek za povijest hrvatskog kazališta u tvrdi platneni uvez na dvije letvice uvezane su 2 knjige te je restaurirano i kalano 382 plakata.

Programske i radne zadatke obavila je E. Marojević.

Fotolaboratorij

U fotolaboratoriju Arhiva u 2018. izrađivane su fotografije i reprodukcije rukopisa te su se fotografirali dokumenti za Akademijinu Upravu, Arhiv i njegove korisnike, Akademijine razrede, Knjižnicu, Strossmayerovu galeriju, kao i za potrebe Akademijine izdavačke djelatnosti i za potrebe akademikā.

Obavljeno je snimanje 167 događaja (znanstvenih skupova, raznih primanja i predavanja) i digitalno je obrađeno 5.427 snimaka.

Za potrebe stranaka Arhiva obavljeno je 348 fotografiranja i digitalnih obrada snimaka. Programske i radne zadatke obavio je Goran Kos.

KNJIŽNICA

Osoblje, organizacija rada, sudjelovanje na skupovima i suradnja s drugim ustanovama

Tijekom 2018. godine u Akademijinoj Knjižnici radilo je 14 knjižničara na neodređeno vrijeme i 1 na određeno vrijeme (od 10.XII.2018. primljena je na određeno vrijeme Elena Palčić u zamjenu za pomoćnu knjižničarku Ljiljanu Bugarin koja je čitave godine bila na bolovanju): 1 knjižničarska savjetnica (mr. sc. Vedrana Juričić – upraviteljica Knjižnice), 4 više knjižničarke: Dina Mašina, Kristina Polak Bobić, Tamara Runjak i Zrinka Vitković (do 30.XI.2018. radila je 4 sata dnevno, a od 1.XII.2018. ponovo radi 8 sati dnevno), 6 diplomiranih knjižničara: Nataša Daničić, Damir Horvat, Tomislav Kukulja, Hana Burek te novoza-poslene magistre knjižničarstva Anja Tkalec i Jelena Prekrtić (zaposlene na neodređeno vri-

jeme od 1.II.2018.), 2 pomoćna knjižničara (Goran Matić i Željko Ovčariček), te 1 sistemski dipl. knjižničar (Marko Tot, od 1.IV.2018. na radnom mjestu dipl. sistemskog knjižničara, u zamjenu za pomoćnu knjižničarku Ljiljanu Bugarin, koja je čitavu godinu bila na bolovanju).

Na radnom mjestu za stručno osposobljavanje za rad bez zasnivanja radnog odnosa radile su dvije magistre knjižničarstva: Ana Vitić (od 5.IV.2017. do 4.IV.2018.) i Elena Palčić (od 6.XI.2017. do 5.XI.2018.); njihov je rad nadzirala dipl. knjižničarka Hana Burek.

Pojedini djelatnici sudjelovali su u radu povjerenstava i radnih tijela Hrvatskoga knjižničarskog društva (HKD): Dina Mašina Delija (potpredsjednica Odbora za nakladničku djelatnost, glavna urednica niza *Elektronička izdanja HKD-a*, članica Radne grupe za društvene medije, dobitnica nagrade HKD-a »Eva Verona« – nagrade za posebno zalaganje u radu, inovacije i promicanje knjižničarske struke); Tamara Runjak (zamjenica predsjednice Komisije za povijest knjige i knjižnica); V. Juričić (Komisija za autorsko pravo i otvoreni pristup, članica Upravnog odbora Zagrebačkoga knjižničarskog društva).

Tijekom godine knjižničari su prisustvovali sljedećim domaćim skupovima, radionicama i predavanjima: radionica *Značaj bibliometrijskih analiza u kvantitativnom vrednovanju kvalitete znanstvene djelatnosti*, Zagreb, NSK, 17.I.2018. (M. Tot); *Privatnost na internetu*, Zagreb, Hrvatska zaklada za znanost (HRZZ), 7.II.2018. (M. Tot); tribina *e-Izvori: izazovi i perspektive u jačanju konkurentnosti hrvatske znanstvene i visokoškolske zajednice* i radionica *e-Izvori: iskustva i planovi*, Zagreb, NSK, 16.III.2018. (M. Tot); *4th ICARUS Days Croatia and EURBICA Conference*, Trogir, 16.–17.III.2018. (izlaganje V. Juričić: Towards the Regional Thematic Portal about Distinguished Persons: DARIAH CFDI project); radionica izdavača Clarivate Analytics *Web of Science, the most complete research discovery platform Since the birth of the new Clarivate Analytics, Web of Science is changing rapidly*, Zagreb, NSK, 6.IV.2018. (M. Tot); 3 radionice u okviru projekta DARIAH CFDI: *Cooperation Framework of Digital Infrastructure in the Region*, 12.–14.II.2018., 10.–11.IV.2018., 2.–3.VII.2018., Knjižnica HAZU, Zagreb (M. Tot: izlaganje Data Re-Use Charter, A. Tkalec: vođenje kompletne dokumentacije o projektu, sudjelovanje s M. Totom u edukaciji suradnika na projektu o INDIGO platformi, V. Juričić: koordinacija projekta DARIAH CFDI); *Dfest 2018*, Zagreb, NSK, 3.–4.V.2018. (M. Tot, A. Tkalec: izlaganje Portal Znameniti.hr); savjetovanje o GDPR-u u AZOP-u, Zagreb, 25.V.2018. (M. Tot, Ž. Ovčariček); znanstveno-stručni skup s međunarodnim sudjelovanjem *Skriveni svijet starih knjiga*, NSK, Zagreb, 28.–30.V.2018. (T. Runjak, A. Tkalec: poster *Zaštita knjižnične građe u Knjižnici HAZU: od restauracije do digitalizacije*; sudjelovanje u radionicama skupa); *LIBER webinar on EU copyright reform: Why Libraries Should Care*, 4.VI.2018. (M. Tot); radionica *IFLA Global Vision*, Multimedijska dvorana Odjela za djecu i mladež Gradske knjižnice u Zagrebu, 11.VI.2018. (D. Mašina Delija); stručni skup *Susret konzervatora i restauratora arhivskog gradiva na papiru i knjižne građe*, Hrvatski državni arhiv, 26.IX.2018. (T. Runjak); znanstveni kolokvij *Hrvatski književnici i Ovidije*, Zagreb, palača HAZU, 28.IX.2018.; 43. skupština Hrvatskoga knjižničarskog društva, Opatija, 10.–13.X.2018. (N. Daničić, D. Mašina Delija, T. Runjak: poster *Nepoznato o poznatom: predstavljanje zbirke, usluga i događanja u Knjižnici HAZU*; D. Mašina Delija: dva postera *Prezentacija novih izdanja HKD-a, Društveni mediji – komunikacijski kanal prema javnosti*); znanstveni kolokvij *Ranonovovjekovna rukopisna baština u Hrvatskoj: artefakt, tekst, kontekst*, Zagreb, FFZG, 18.X.2018. (T. Runjak); webinar CSSU-a *Primjena objedinjenog izdanja ISBD-a u katalogizaciji zvučne građe glazbenog sadržaja, audiovizualne i elektroničke građe*, 23.X.2018. (M. Tot); okrugli stol *Citiranje u copy/paste okruženju Hrvatske udruge školskih knjižničara, Interliber 2018.*, Zagrebački vele-

sajam, 16.XI.2018. (D. Mašina Delija); 22. seminar *Arhivi, knjižnice, muzeji*, Poreč, 22.–24. XI.2018. (izlaganje K. Crnković, V. Juričić: Jedinstvena platforma za kataloge i digitalne zbirke u HAZU; M. Tot, A. Tkalec, V. Juričić: vođenje radionice *Korištenje modula Indigo Cataloging Assistant modula*); konferencija *Sistemska knjižničarstvo: knjižnični informacijski sustavi i formati: prema postMARC okruženju*, Zagreb, NSK, 3.XII.2018. (M. Tot).

Objavljeni su sljedeći radovi: D. Mašina Delija: Društveni mediji u knjižnicama: Facebook, Instagram, Twitter. // HKD Novosti 79 (2018); V. Juričić: Projekt *Okviri suradnje digitalnih infrastruktura u regiji – mogućnosti i potrebe na primjeru građe o znamenitim ličnostima znanosti i kulture*. // @arhivi 2, ICARUS Hrvatska, 2017., 9–10; V. Juričić: Tematski portal Znameniti.hr. // @arhivi 2, ICARUS Hrvatska, 2017., 24–25; bibliografske popise Akademijinih izdanja koji se objavljuju u *Ljetopisu* priredila je Kristina Polak Bobić: Popis izdanja Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti objelodanjenih u 2018. godini, *Ljetopis HAZU*, 2019., 1131–1161; Kristina Polak Bobić: Izdanja objavljena pod pokroviteljstvom Akademije, *Ljetopis HAZU*, 2019., 1162–1163; Kristina Polak Bobić: Popis izdanja Zaklade Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti, *Ljetopis HAZU*, 2019., 1221–1229; Kristina Polak Bobić: Izdanja Akademije objavljena potporom Zaklade HAZU, *Ljetopis HAZU*, 2019., 1230–1232. D. Mašina Delija uredila je e-izdanje *Pristup i mogućnost svima: kako knjižnice doprinose ostvarivanju Agende Ujedinjenih naroda za održiv razvoj 2030* / [prijevod s engleskog Ivana Faletar-Horvatić ; stručna redakcija prijevoda Sanjica Faletar Tanacković]. Zagreb : Hrvatsko knjižničarsko društvo, 2018. [pristup na: <https://www.hkdrustvo.hr/izdanja/kategorija/elektronicka>].

Tijekom godine Knjižnicu su organizirano posjetili mnogi pojedinci te grupe studenata i srednjoškolaca: 19.I. učenici 16. gimnazije (2 grupe); 15.II. učenici OŠ Ljudevita Modeca iz Križevaca; 20.II. organizirano vodstvo po izložbi *Glagoljske tiskane knjige u Knjižnici HAZU: izvornici i faksimilni pretisci*; 15.III. posjet 2 grupe učenika iz Islamske gimnazije »Dr. Ahmet Smajlović« u sklopu projekta udruge BLOK *Radionica Hasanaginica 2.0*. u okviru koje je bila i terenska nastava u Knjižnici Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti; 9.IV. posjet predstavnika Hrvatskog planinarskog saveza, u povodu 120. obljetnice časopisa *Hrvatski planinar*, Zbirci starih i rijetkih knjiga gdje se čuva jedini sačuvani primjerak prvog hrvatskog romana *Planine* autora Petra Zoranića, najstarije planinarske knjige na svijetu. Predstavnici Hrvatskog planinarskog saveza su Knjižnici darovali monografiju *Hrvatsko planinarstvo u 1000 slika. Antologija Hrvatskog planinara 1898–2008*. i DVD s digitaliziranim svim brojevima *Hrvatskog planinara* (T. Runjak); 7.V. i 5.XI. posjet knjižničara iz čitave Hrvatske u okviru priprema za polaganje stručnog ispita iz knjižničarstva (V. Juričić); 11.IV. i 5.VI. vodstvo studenata na praksi (obilazak knjižnice i trezora); 15.V. studenti bibliotekarstva na FFZG s prof. Ivanom Hebrang Grgić; 16.V. turisti, vodstvo po knjižnici i memorijalnim sobama nobelovaca; 24.V. vodstvo turista po knjižnici; 30.VIII. turisti iz Češke; 6.XI. Tehnička škola Zagreb; 26.X. u okviru projekta *Otvorena vrata zagrebačke glagoljaške riznice* posjet učenika – mladih glagoljaša iz više osnovnih škola, razgledavanje izvornika i faksimila glagoljskih knjiga iz fonda uz predavanje o Zbirci starih i rijetkih knjiga i Knjižnici (T. Runjak); 14.XI. OŠ »A. B. Šimić« uz pratnju prof. Kujundžića; 22.XI. studenti povijesti FFZG uz pratnju prof. dr. sc. Luke Špoljarića; 28.XI. studenti povijesti umjetnosti na FFZG (prof. dr. sc. Sanja Cvetnić). Vodstvo po Knjižnici obavljali su T. Runjak, M. Tot, J. Prekrtić, K. Polak Bobić, V. Juričić.

Tijekom godine obavljena su sljedeća snimanja građe Akademijine Knjižnice: 30.III. HTV snimanje priloga o izložbi *Pasijske baštine*; 4.IX. snimanje HTV emisije o J. Bedekoviću Komorskom (za emisiju *Bilješke o jeziku M. Sirišćević*).

Više znanstvenika iz zemlje i inozemstva posjetilo je i u sklopu međukademijske razmjene ili u okviru samostalne posjete radilo u Akademijinoj Knjižnici.

U Knjižnici su po 40 sati prakse odradili sljedeći studenti knjižničarstva: Zvonimir Guć, Alen Palijaš, Sanja Jurković i Antonija Sušac.

Priredbe, izložbe, predavanja i radionice

Knjižnica je organizirala sljedeće manifestacije:

Noć muzeja 2018. (26. siječnja 2018.) pod naslovom *Muzej izvan muzeja* zajednički su pripremili Knjižnica, Odsjek za povijest hrvatske glazbe, Odsjek za povijest hrvatske književnosti, Arhiv za likovne umjetnosti te Odsjek za etnologiju, i pripremili sljedeći program: a) predavanja: dr. sc. Žarka Vujić (18–19 sati): Obitelj Ullrich i doprinos hrvatskom sportu; prof. Vera Grgac: Stjepan Grgac (1909.–1960.), z biciklinem od Bistre čez Hrvacku v Evropu! (19–20 sati); dr. sc. Filip Cvitić: Učiniti glagoljicu vidljivom (20–21 sat); revijalna utakmica u hokeju na travi (Velika dvorana) (21–22 sata); b) radionice: etno-radionica *Z ovim smo se igrali kad smo deca bili* (KUD Bistra i Ekomuzej Bistra) (19–24 sata); *Izradimo glagoljični suvenir* (Glagoljaško središte »Frankopan« OŠ Frana Krste Frankopana iz Zagreba i Odjel za hrvatsko glagoljaštvo Matice hrvatske) (19–24 sata); radionica zaštite arhivske građe na primjeru dokumentacije Salona Ullrich (19–24 sata); *Akademski sport hokej na travi* (18–1 sat); c) glazbeni program i izložba: *Glazba sa starih gramofona*, izložbe: *Memorijalna soba nobelovaca kemičara Lavoslava Ružičke i Vladimira Preloga*; *Povijest Društva hrvatskih književnika 1900.–1971. – iz arhiva Odsjeka za povijest hrvatske književnosti HAZU*; *Salon Ullrich – prva zagrebačka privatna galerija*; *Glagoljske tiskane knjige u Knjižnici HAZU (izvornici i faksimilni pretisci)*; *Gutenbergova Biblija u 42 retka, bibliofilsko faksimilno izdanje iz 1961.*; *Izvornici u Digitalnoj zbirci HAZU* (18–1 sat).

Noć knjige 2018. održana je 23. travnja 2018. sa sljedećim programom: izdanja Šokačke grane iz Osijeka u suorganizaciji sa Zavodom za znanstveni i umjetnički rad u Osijeku (Velika dvorana, 18–20 sati), gostovanje 50-ak članova iz Osijeka; predstavljanje knjige *Britanac nedjeljom prijevodne*, fotomonografija Branke Hlevnjak i Fredyja Fijačka (predvorje Velike dvorane, 20.30–21.30), gostovali autori.

Dan otvorenih vrata Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti (6.XI.2018.) imao je sljedeći program: radionica *Digitalna zbirka HAZU* (Multimedijska predavaonica Knjižnice, 13–19 sati); predavanje akademika Josipa Bratulića: *Hrvatski ex libris* (predvorje Velike dvorane Knjižnice, 17–18 sati).

Tijekom godine priređene su sljedeće izložbe: 26.I.–10.VII. *Glagoljske tiskane knjige u Knjižnici HAZU: izvornici i faksimilni pretisci* (izložba u Gaylord vitrini, prir. T. Runjak); 23.III.–16.V. *Novi vinac andeoski*, izložba molitvenika iz Mađarske i Gradišća organizirana u sklopu 27. svečanosti *Pasijske baštine* u suradnji s Udrugom Pasijska baština. Izbor starih molitvenika iz Zbirke gradišćanskohrvatske književne baštine za izložbu odabrala, bibliografske jedinice izradila i napisala popratni tekst u katalogu izložbe Tamara Runjak; 11.VII. *Povodom 450. obljetnice prvog izdanja Hektorovičeva Ribanja i ribarskog prigovarivanja* (izložba u Gaylord vitrini, prir. T. Runjak); 6.XI.2018.–30.I.2019. gostujuća izložba učeničkih radova s motivima glagoljičkih slova *Slovo iskona*, u organizaciji Biserke Draganić i Odjela za glagoljaštvo Matice hrvatske; dva stalna izložbena postava knjiga tijekom 2018.: *Časopisi u knjižnici HAZU* i *Životinjski svijet kroz fond Knjižnice HAZU* (prir. J. Prekratić i E. Palčić).

Trajni postav virtualne izložbe *Prvi svjetski rat – iz zbirke HAZU* može se pogledati na adresi http://dizbi.hazu.hr/1st_world_war/.

Anja Tkalec grafički je oblikovala plakate za sve knjižnične izložbe i manifestacije, straničnik i logo za Digitalnu zbirku HAZU te magnetni suvenir uz program *Noći muzeja 2018.* U siječnju 2018. u Akademijinoj palači priređena je uobičajena izložba *Nakladnička djelatnost u 2018. godini* (katalog K. Polak Bobić, postav T. Kukulja). Pored info-pulta čitave su godine izlagane nove darovane ili razmijenjene knjige po izboru informatora.

Informatizacija knjižničnog poslovanja

Tijekom godine poslovanje Knjižnice obavljalo se s postojećim softverima ISIS za katalogizaciju, KitLib za posudbu te FollowMe za *print management*. S obzirom na to da je program ISIS za katalogizaciju zastario, Akademijina je Uprava 10.IV.2018. donijela odluku da se za kompletno knjižnično poslovanje, dakle za katalogizaciju, posudbu i razmjenu te druge povremene poslove (npr. reviziju, statistiku itd.), odabere program INDIGO te da se financijski podupru njegova implementacija i godišnje održavanje. Isti program koji se već koristi za rad Digitalne zbirke HAZU koristit će se za obradu postojeće knjižne građe u svim Akademijinim jedinicama koje posjeduju knjižne zbirke (29 na dan 31.XII.2018.).

Implementacija je planirana u tri faze: migracija kataloga središnje Knjižnice, migracija podataka 6 manjih knjižnica koje su prethodno koristile ISIS (Odsjek za povijesne znanosti, Strossmayerova galerija starih majstora, Odsjek za povijest hrvatske glazbe, Jadranski zavod, Zavod za paleontologiju i geologiju kvartara te Zavod za povijesne znanosti u Zadru) te implementacija programa u one Akademijine jedinice koje do sada nisu uopće katalogizirale knjižnu građu.

Dana 4. srpnja 2018. prestao se koristiti stari program ISIS i započeo je proces migracije oko 190.000 bibliografskih podataka, 106.648 normativnih podataka za osobe, korporativna tijela te UDK i predmetnice iz kataloga središnje Knjižnice. Do kraja 2018. podaci su migrirani u novi program i započeo je proces uređivanja svih metapodataka prema standardu UNIMARC, koji se u starom programu nije striktno primjenjivao. U prosincu 2018. program su testno počeli koristiti svi knjižničari središnje Knjižnice i knjižničar Odsjeka za povijesne znanosti dr. sc. Ivica Zvonar. Pokrenut je novi testni *online* katalog na privremenoj adresi <https://katalog.hazu.eindigo.net/>.

Knjižnica je vodila *web* stranicu i *Facebook* profil, a za DiZbi.HAZU *Facebook* i *Twitter* profil. Sistemski knjižničar M. Tot pratio je i odgovarao na elektroničku poštu korisnika repozitorija DiZbi.HAZU i tematskog portala Znameniti.hr. Održavao je računala u Knjižnici, obavljao jednostavnije popravke te održavao interno izrađene aplikacije za evidenciju digitalizacije, adresar akademika, satnicu, statistiku i promet korisnika knjižnice. Tijekom godine izradio je 4 *backup* kopije datoteka na serveru Knjižnice. Pripremao je multimedijску predavaonicu za sva zbivanja koja su se održavala u njoj. Bio je dežuran na pripremi tehnike zvuka i slike na 17 događanja u velikoj dvorani Knjižnice.

Sistemski knjižničar M. Tot obavljao je poslove sistemskog administratora virtualnog servera (VPS) dizbi.hazu.hr na SRCE-u te tehničke podrške za Crossref i dodjelu DOI oznaka.

Tijekom godine Akademijina je Knjižnica koordinirala rad repozitorija DiZbi.HAZU, projekta *Znameniti.hr* i međunarodnog projekta *DARIAH CFDI* o kojima se izvješćuje u posebnom poglavlju *Ljetopisa: Digitalna zbirka HAZU*.

Akademijina izdanja

Tijekom 2018. katalogizirano je sveukupno 87 naslova (348 svezaka) novih Akademijinih izdanja i 66 naslova (296 sv.) izdanja objavljenih uz potporu Akademijine Zaklade. Ta-

kođer je katalogizirano 7 naslova (12 sv.) izdanja objavljenih pod pokroviteljstvom Hrvatske akademije. U tu je svrhu izrađeno sveukupno 889 bibliografskih zapisa Akademijinih izdanja. Dodijeljeno je 228 DOI oznaka.

N. Daničić, A. Tkalec i D. Mašina Delija radili su na sadržajnoj obradi Akademijinih izdanja.

Krajem godine sastavljen je Popis izdanja objavljenih u 2018. godini, koji se redovito tiska kao prilog u *Ljetopisu*, a podaci se preuzimaju i u katalogu izložbe Akademijinih izdanja za 2018. godinu.

Katalogizaciju, inventarizaciju, tehničku obradu te održavanje i nadzor podataka Akademijinih izdanja, kao i tehničku obradu obavljala je viša knjižničarka K. Polak Bobić.

Izgradnja ukupnoga knjižničnog fonda i razmjena publikacija (u svescima)

Podaci o priljevu nove građe u fond Akademijine Knjižnice koji slijedi obuhvaća samo građu obrađenu do 4.VII.2018., kada se zbog implementacije novog programa za knjižnično poslovanje privremeno stalo s obradom knjiga i časopisa. Podaci o priljevu građe u drugoj polovici godine iskazat će se u izvještaju za 2019. godinu.

U 2018. godini fond Knjižnice ukupno je povećan za sveukupno 2.491 svezak, među kojima su 644 sv. Akademijinih izdanja i 467 sv. časopisa raznih izdavača, i to: fond knjiga raznih izdavača uvećan je za 1.847 sv.; fond Akademijinih izdanja, izdanja Akademijine Zaklade i potpore Akademije uvećan je za 644 sv.; fond časopisa uvećan je za sveukupno 467 svezaka časopisa, od toga su 210 sv. hrvatski časopisi.

Za sve potrebe nabave knjiga i pretplate časopisa Knjižnica je imala na raspolaganju 6.472,80 kn za čitavu godinu.

a) Razmjena

Ukupno su u razmjenu poslana 623 knjige hrvatskim institucijama te 154 objave elektroničkom poštom o novim brojevima časopisa i zbornika radova s poveznicama na Digitalnu zbirku HAZU gdje su se izdanja mogla pregledavati, pretraživati ili besplatno preuzimati. Objave elektroničkom poštom šalju se stranim institucijama s kojima je Akademija ranije imala razmjenu tiskanih izdanja. Monografska izdanja ne šalju se u inozemstvo ni zemaljskom poštom niti elektroničkim putem.

Razmjenom su dobivena 133 sv. knjiga te 275 sv. časopisa.

b) Kupnja

U 2018. godini kupljena su 3 sv. likovne enciklopedije *Allgemeines Künstlerlexikon* (sv. 93–95) i časopis *Vjesnik bibliotekara Hrvatske* za 2018. godinu.

U nedostatku sredstava u potpunosti je obustavljena pretplata na strane časopise. Poslove prijema časopisa radili su J. Prekrtić i D. Horvat.

c) Dar

Knjižnica je tijekom 2018. dobila na dar i obradila ukupno 1.711 sv. knjiga (5 sv. darovali su akademici Stjepan Gamulin, Mladen Machiedo i Josip Bratulić).

Obrada knjižničnog fonda

U 2018. godini izrađeno je sveukupno 5.539 novih kataložnih zapisa u bibliografskoj bazi podataka u ISIS programu. Na tom se poslu radilo do 4.VII.2018., kada se zbog implementacije novog programa prekinula obrada građe.

Na katalogizaciji novih knjiga radila je H. Burek, a novih časopisa J. Prekrtić. K. Polak Bobić obrađivala je Akademijina izdanja, a T. Runjak staru knjigu. Na retrospektivnoj katalogizaciji radili su dipl. knjižničari Z. Vitković, D. Mašina Delija, A. Tkalec i D. Horvat (časopisi). Sadržajno (klasifikacija i predmetna obrada) su obrađene 2.886 jedinice i na tom su poslu radile N. Daničić, A. Tkalec, D. Mašina Delija i T. Runjak za staru knjigu.

Bibliografska baza sadržavala je na dan 4.VII.2018., kada se zbog implementacije novog softvera prekinula obrada, 189.919 zapisa (2017.: 184.945).

Sadržajna obrada građe obavljena je samo za novi fond. Rekatalogizirana građa nije sadržajno obrađivana zbog nedostatka knjižničara. Na tom poslu radili su N. Daničić, D. Mašina Delija, D. Horvat i T. Runjak (stare i rijetke knjige). Na dan 4.VII. 2018. normativne datoteke sadržavale su sljedeći broj zapisa: normativna baza osoba sadržavala je 85.005 zapisa (2017.: 83.858), baza korporativnih odrednica 7.495 zapisa (2017.: 7.396) te baza UDK oznaka i predmetnih odrednica 14.148 zapisa (2017.: 14.121).

Formalnu i sadržajnu obradu starih i rijetkih knjiga radila je T. Runjak.

Digitalizacija građe

Sredstvima Zaklade Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti za 2018. te manjim iznosom Zavoda za povijesne znanosti u Zadru dovršena je digitalizacija nakladničkog niza *Radovi Zavoda za povijesne znanosti HAZU u Zadru* (4.421 stranica).

U Europeanu se nisu slali novi metapodaci i tako će biti sve dok se ne donese odluka tko će na nacionalnom planu preuzeti ulogu agregatora za Europeanu: da li Ministarstvo kulture Republike Hrvatske koje posjeduje agregator ili Nacionalna i sveučilišna knjižnica, te na čiji će se trošak slati novi metapodaci u Europeanu.

Knjižnica je aktivno surađivala i koordinirala rad repozitorija DiZbi.HAZU te suradnju u projektima *Znameniti.hr* i *DARIAH CFDI*. Više u poglavlju o Digitalnoj zbirci HAZU, u ovome *Ljetopisu*.

Otpis, uvez i zaštita građe

U 2018. godini nisu dobivena sredstva Ministarstva kulture Republike Hrvatske za program konzervatorsko-restauratorskih radova, pa se nije radilo na restauriranju oštećenih knjiga.

U nedostatku sredstava nisu se uvezivale ni knjige niti časopisi u redovnom fondu.

Barkodirano je 3.726 svezaka knjiga. U nedostatku financijskih izvora knjige se nisu zaštićivale magnetskom zaštitnom trakom.

Na poslovima u spremištu radio je pom. knjižničar Ž. Ovčariček, koji je također vodio urudžbeni zapisnik Knjižnice. Pom. knjižničar G. Matić radio je na info-pultu s korisnicima te na barkodiranju knjiga.

Uporaba Knjižnice i davanje obavijesti

Radno vrijeme Knjižnice za korisnike bilo je od ponedjeljka do petka od 9 do 15 sati. Knjižnica je tijekom 2018. imala 592 člana, od toga 22 nova člana koji su se prvi puta upisali u knjižnicu. Knjižnicu je posjetilo 1.800 korisnika, i to: 76 akademika, 730 djelatnika Akademije, 647 vanjskih korisnika, 171 studenat i 176 umirovljenika. Iz spremišta je donesen 2.831 svezak knjiga i časopisa, 204 svezaka novina i 29 mikrofilmova, a izvan Knjižnice posuđeno je 370 knjiga.

O Akademiji i Akademijinim izdanjima i fondu općenito dano je sveukupno oko 550 složenih i jednostavnijih usmenih i telefonskih informacija te odgovora elektroničkom poštom.

Rad s korisnicima obavljali su svi diplomirani i pomoćni knjižničari, kao i upraviteljica Knjižnice.

Zbirka starih i rijetkih knjiga (trezor)

Za fond starih i rijetkih knjiga izrađeno je ukupno 113 zapisa za rekatalogizirane i novoobrađene knjige u trezoru. Na tom je poslu radila T. Runjak. Sadržajna obrada provedena je za 71 knjigu.

Trezorska zbirka je tijekom godine imala 63 korisnika, za koje su iz trezora donesene 164 knjiga.

Isporučene su 4 glagoljske knjige iz Senjske tiskare u NSK na digitalizaciju: *Korizmenjak i Mirakuli blažene Djeve Marije* (3 primjerka). Digitalizirane su 2 knjige za portal Znameniti (ArhivPro): Zrinski, Ana Katarina. *Putni tovarusz*, Ljubljana, 1715. (Sign.: R-274); Bošković, Anica. *Rasgovor pastirski*, Venecija, 1758. (Sign.: R-141).

Redovito su praćeni mikroklimatski uvjeti u trezoru i bilježene su temperatura i vlaga.

Besplatna distribucija Akademijinih izdanja

U svrhu besplatne distribucije Akademijinih izdanja članovima Akademije poslana su 2 popisa s ukupno 26 naslova.

Akademija je darovala drugim institucijama 623 sv. Akademijinih izdanja.

Baza podataka adresara redovito se nadopunjavala i sada broji 1.773 zapisa o svim dosadašnjim i aktualnim akademikima i članovima Knjižnice.

Na poslu obrade i održavanja adresara akademika radio je T. Kukulja.

Knjižnični odbor

Sjednica Knjižničnoga odbora održana je 13. lipnja 2018. pod predsjedanjem akademika Marka Pećine. Upraviteljica Knjižnice podnijela je izvještaj o radu Knjižnice u periodu od prethodne sjednice Odbora (15. rujna 2017.) do 13. lipnja 2018. te o pripremama za implementaciju novog računalnog programa INDIGO u središnjoj i drugim Akademijinim knjižnicama.

Odbor je podržao sljedeće: a) otpis 352 knjige (dublete iz fonda); b) potrebu preseljenja knjiga iz tri vlačne podrumске prostorije na Strossmayerovu trgu 14 u podrum na Zrinskom trgu 11, koji je potrebno urediti u tu svrhu (oličiti i složiti police za knjige); c) Odbor je obavijestio da su postojeći prostorni kapaciteti Knjižnice popunjeni te da trenutno nema mjesta za prihvrat većih donacija knjiga.

DIGITALNA ZBIRKA HRVATSKE AKADEMIJE ZNANOSTI I UMJETNOSTI (DIZBI)

U radu na Digitalnoj zbirci Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti – DiZbi.HAZU, mrežna adresa <http://dizbi.hazu.hr> tijekom 2018. godine sudjelovalo je 15 Akademijinih jedinica: Arhiv za likovne umjetnosti, Gliptoteka, Hrvatski muzej arhitekture, Knjižnica, Odsjek za etnologiju, tri jedinice Zavoda za povijest hrvatske književnosti, kazališta i glazbe: Odsjek za povijest hrvatskog kazališta, Odsjek za povijest hrvatske književnosti, Odsjek za povijest hrvatske glazbe, zatim Strossmayerova galerija starih majstora, Jadranski zavod, Odsjek za povijest medicinskih znanosti, Zavod za znanstveni rad u Varaždinu, Zavod za znanstveni i umjetnički rad u Osijeku, Hrvatski muzej medicine i farmacije i Kabinet grafike.

Repozitorij DiZbi.HAZU bio je dostupan na dvije mrežne adrese: na trajnoj adresi <http://dizbi.hazu.hr> i privremenoj adresi <https://dizbi.eindigo.net> na kojoj se u drugoj polovici godine implementirala nova verzija programa pod novim nazivom INDIGO te na kojoj se migrirao, dorađivao i testirao katalog središnje Knjižnice Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti. Implementacija nove verzije programa INDIGO započela je tijekom travnja 2018., a migracija podataka iz kataloga središnje Knjižnice 4.VII.2018. Toga je dana Knjižnica obavila obradu građe, i obustava je trajala sve do 13.XI.2018. U međuvremenu su se u INDIGU obrađivala isključivo Akademijina izdanja časopisa i zbornika radova koji su dobivali DOI oznaku u pripremnoj fazi za tisak.

Broj jedinica u repozitoriju Digitalna zbirka HAZU na <http://dizbi.hazu.hr> nije se mijenjao od 4.VII.2018. Sve što je od tada obrađeno vidljivo je na novoj, ali privremenoj adresi portala <https://dizbi.eindigo.net>. Kada sve faze implementacije i spajanja kataloga s digitalnim repozitorijem budu završene, obavit će se preusmjeravanje repozitorija na trajnu mrežnu adresu <http://dizbi.hazu.hr>.

Stanje objavljenih zapisa u DiZbi.HAZU na trajnoj mrežnoj adresi do 4.VII.2018.:

a) 31.507 (2017.: 31.067) digitalnih objekata – knjiga, članaka i zasebnih objekata (umjetničkih slika, fotografija, mikrofilmova, kazališnih cedulja, rukopisa itd.); b) 38.700 datoteka (2017.: 38.250) i 653.675 metapodataka (2017.: 646.687); c) 5 virtualnih izložbi: *Pablo Picasso; I. svjetski rat; Od tvornice do muzeja – Gliptoteka HAZU; Salon Ullrich – prva zagrebačka privatna galerija; The Strossmayer Gallery – Museo Correr 1942 Exchange*.

Financiranje: 57.426,25 kn (jedinice u Zagrebu i u Zadru).

U 2018. godini nekoliko je Akademijinih jedinica nastavilo digitalizaciju građe sredstvima Akademijine Zaklade, Ministarstva kulture Republike Hrvatske i Gradskog ureda za obrazovanje, kulturu i sport Grada Zagreba:

- Ministarstvo kulture: 3.625 kn (Knjižnica, za Digitalizaciju građe o znamenitim Hrvatima, u okviru zajedničkog projekta s više institucija u Republici Hrvatskoj: Nacionalnom i sveučilišnom knjižnicom, Knjižnicama Grada Zagreba, Institutom za etnologiju i folkloristiku, Muzejem za umjetnost i obrt, Centrom za ženske studije, za koji je Ministarstvo kulture ukupno dodijelilo 50.000 kn);
- Gradski ured za obrazovanje, kulturu i sport Grada Zagreba: 5.000 kn (Odsjek za povijest hrvatskog kazališta: Digitalizacija kazališnih cedulja HNK, 5.000 kn);
- Zaklada Hrvatske akademije: 18.526,25 kn: Arhiv za likovne umjetnosti (projekt digitalizacije građe arhiva Salona Ullrich, 5.000 kn); Hrvatski muzej medicine i farmacije (projekt Preventivna zaštita i digitalizacija medicinskih crteža Hrvatskog muzeja medicine i farmacije, 8.000 kn); Knjižnica (sredstvima Akademijine Zaklade iz 2017. digitalizacija *Radova Zavoda za povijesne znanosti HAZU u Zadru*, 4.706,25 kn);
- Zavod za povijesne znanosti HAZU u Zadru: 820 kn (za dovršenje digitalizacije *Radova Zavoda*).

Godišnje održavanje repozitorija DiZbi.HAZU iznosilo je 30.275 kn.

Ukupno digitalizirano u 2018. godini: 6.425 stranica/jedinica: Knjižnica: (4.421 stranica); Gliptoteka: stakleni i film negativi (61 jedinica), plakati (182); Odsjek za povijest hrvatskog kazališta: kazališne cedulje (1.044 stranice); Odsjek za povijest hrvatske književnosti (500 jedinica); Arhiv za likovne umjetnosti: 90 stranica hemeroteke, kataloga izložbi i fotografija; Jadranski zavod: 127 stranica.

Broj korisnika: 36.000 (2017.: 31.003) pregledalo je 887.026 stranica (2017.: 712.948).

U 2018. nastavljena je promidžba digitalnog repozitorija DiZbi.HAZU. Redovito su se slale kratke obavijesti o najnovijim akvizicijama u repozitoriju pod naslovom: *DiZbi.HAZU*

novosti. Do kraja godine e-poštom su na sve Akademijine adrese poslane 2 novosti o digitalizaciji sljedeće građe i objavi u repozitoriju:

a) U Digitalnoj zbirci HAZU – DiZbi.HAZU objavljene su digitalne preslike četiri-ju glagoljskih knjižica tiskanih u Senjskoj glagoljskoj tiskari 1508. godine, a nalaze se u trezoru Akademijine Knjižnice. Objavljena su sva tri primjerka (od svega pet poznatih sačuvanih originalnih primjeraka na svijetu!) *Mirakula Blažene Djeve Marije*, najopsežnije zbirke srednjovjekovnih legendi o Djevici Mariji u hrvatskoj književnosti.

Drugo djelo je *Korizmenjak fratra Ruberta*, zbirka korizmenih propovjedi znamenitog franjevca Roberta Caracciola iz XV. st. koju su s talijanskog jezika na hrvatski (čakavsko narječje) preveli popovi glagoljaši Pero Jakovčić i Silvestar Bedričić. Digitalne preslike izradila je Nacionalna i sveučilišna knjižnica u Zagrebu u okviru projekta *Hrvatska glagoljica: digitalizacija građe i uspostava digitalne zbirke*, te će biti vidljive i na portalu Glagoljica.hr.

b) U Digitalnoj zbirci HAZU – DiZbi.HAZU obrađena su sva dostupna Akademijina izdanja objavljena u 2018. Knjige, zbornike radova, časopise, kataloge izložbi, knjige sažetaka, spomenice i rječnike možete pogledati na adresi: <http://dizbi.hazu.hr/?object=list&mr%5B100746%5D=a&mr%5B94256%5D=a&restricted=n&oby=timem&obyt=d&published=y>.

Druga aktivnost odnosi se na organiziranje jednosatnih radionica naslovljenih: *Upoznavanje s Digitalnom zbirkom HAZU*. Tijekom godine organizirano je 6 radionica na kojima je sudjelovalo 20 Akademijinih djelatnika i gostiju iz drugih ustanova.

Tijekom godine u Akademijinoj je Knjižnici održano je 5 sastanaka DiZbi tima (15. siječnja, 5. ožujka, 3. rujna, 23. listopada i 3. prosinca 2018.), na kojima su se razmatrale i testirale faze razvoja platforme INDIGO te rješavala pitanja unosa metapodataka.

Sredstvima Gradskog ureda za obrazovanje, kulturu i sport Grada Zagreba (3.000 kn) izrađen je magnetni suvenir za program *Muzej izvan muzeja*, koji je održan u okviru *Noći muzeja 2018*. Magnetni suvenir (500 kom.) izrađen je u 5 različitih inačica sa slikovnim priložima koji predstavljaju digitaliziranu građu iz digitalnog repozitorija DiZbi.HAZU iz pet Akademijinih jedinica koje su zajedno pripremale program: Knjižnice, Arhiva za likovne umjetnosti, Odsjeka za povijest hrvatske glazbe, Odsjeka za povijest hrvatske književnosti te Odsjeka za etnologiju.

Opis poslova po Akademijinim jedinicama

Knjižnica je sredstvima Zaklade Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti za 2017. godinu (4.706,25 kn, od ukupno 8.000 kn; dio je utrošen još u 2017. za digitalizaciju iste serije,) te manjim iznosom Zavoda za povijesne znanosti u Zadru (820 kn) dovršila digitalizaciju nakladničkog niza *Radovi Zavoda za povijesne znanosti HAZU u Zadru* (4.421 stranica u 2018.). U okviru projekta *Digitalizacija znamenitih hrvatskih žena*, koji je financiralo Ministarstvo kulture Republike Hrvatske, digitalizirano je 2.900 str. radova Anice Bošković te akademkinja Anice Nazor, Biserke Belicze i Vande Kochansky-Devidé (3.625 kn). Sva je građa obrađena i objavljena u DiZbi.HAZU te agregirana na portal Znameniti.hr. Na obradi građe radila je Kristina Polak Bobić, a povremeno Anja Tkalec i Marko Tot.

U Europeanu se nisu slali novi metapodaci, i tako će biti sve dok se ne donese odluka tko će na nacionalnom planu preuzeti ulogu agregatora za Europeanu – da li Ministarstvo kulture Republike Hrvatske ili Nacionalna i sveučilišna knjižnica, te na čiji će se trošak slati novi metapodaci u Europeanu.

Knjižnica je aktivno surađivala i koordinirala rad repozitorija DiZbi.HAZU te suradnju u projektima Znameniti.hr i DARIAH CFDI.

Odsjek za povijest hrvatskog kazališta vodio je poslove digitalizacije muzejsko-kazališne zbirke. Nastavljena je digitalizacija kazališnih cedulja Hrvatskoga narodnog kazališta te je temeljem odobrenoga novčanog iznosa Gradskog ureda za obrazovanje, kulturu i sport Grada Zagreba obavljeno skeniranje daljnjih 1.044 stranice zaključno do cedulja s datumom 10.IV.1915., za koje su uneseni metapodaci i koje su trenutno objavljene na novoj, testnoj verziji repozitorija na adresi <https://dizbi.eindigo.net/> (nositeljica projekta: prof. dr. sc. Antonija Bogner-Šaban, priprema građe za digitalizaciju i unos metapodataka: Tatjana Skendrović).

Digitalizirana Zbirka kazališnih cedulja objavljena je kao posebnu zbirka u Europeani: <https://pro.europeana.eu/post/the-playbills-of-the-croatian-national-theatre-in-zagreb> (građa obrađena do 2015.). Hrvatski muzej medicine i farmacije digitalizirao je tijekom 2018. godine 89 medicinskih crteža iz Otorinolaringološke zbirke Hrvatskog muzeja medicine i farmacije. Projekt *Preventivna zaštita i digitalizacija medicinskih crteža Hrvatskog muzeja medicine i farmacije HAZU* realiziran je zahvaljujući potpori Akademijine Zaklade u iznosu od 8.000 kuna. Suradnik na projektu: Stanislav Novak, viši preparator, Conservum d.o.o. Obrađa digitalizirane građe obavit će se u 2019. godini.

Jadranski zavod digitalizirao je za autorsku zbirku u DiZbi.HAZU: Vladimir Đuro Degan – zbirka članaka i knjiga na vlastitoj opremi 5 novih članaka (127 stranica teksta) profesora Đure Degana. Svi članci su obrađeni metapodacima.

Arhiv za likovne umjetnosti je, zahvaljujući sredstvima dobivenima od Zaklade Hrvatske akademije, u 2018. nastavio projekt digitalizacije građe Arhiva Salona Ullrich, opsežne ostavštine Antuna i Ede Ullricha, vlasnika prve zagrebačke privatne galerije s početka XX. stoljeća. Krajem 2018. digitalizirana je i postavljena na DiZbi.HAZU i građa vezana uz stvaralaštvo i život dvije hrvatske slikarice, Naste Rojc i Slave Raškaj (dokumentacija, fototeka, katalozi izložaba), u svrhu agregacije metapodataka na portal Znameniti.hr. Ukupno je digitalizirano 90 str. korespondencija: Rojc (38 str.); hemeroteka: Raškaj (2 str.); katalozi izložbi Raškaj (28 str.), Društvo Manes (20 str.), Retrospektivna izložba hrvatskih slikarica (4 str.).

Virtualna izložba *Salon Ullrich – prva zagrebačka privatna galerija* (autorski tim: D. Alujević, A. Der-Hazarijan Vukić i J. Ferber Bogdan) postavljena je na platformu DiZbi.HAZU i prezentirana u sklopu *Noći muzeja* u Akademijinoj Knjižnici 26. siječnja 2018.

Objavljen je članak A. Der-Hazarijan Vukić, J. Ferber Bogdan i D. Alujević: Virtualne izložbe Arhiva za likovne umjetnosti HAZU, u: *@rhivi*, 4, 2018., 21–22.

Gliptoteka je tijekom 2018. dopunjavala metapodatke i usklađivala ih s novim sučeljem za obradu. Digitaliziran je dio staklenih i film negativna (61 jedinica) te obrađeni i upisan u muzejski program sekundarne dokumentacije S++, kao i dio starih fotografija fototeke (96 jedinica), koji još nisu prezentirani u repozitoriju. Završena je digitalizacija plakata Gliptoteke koji su popisani i obrađeni (182 jedinice), i odabir je postavljen na digitalnu zbirku i nove mrežne stranice Gliptoteke. Na unosu podataka i obradi građe te digitalizaciji radili su Magdalena Getaldić, Tihana Boban i Filip Turković-Krnjak.

Odsjek za povijest hrvatske književnosti je tijekom 2018. digitalizirao 500 stranica rukopisa koji uključuju autografe kratkih priča Silvija Strahimira Kranjčevića pronađene u fondu Društva hrvatskih književnika i dio fonda Ivana Gorana Kovačića. Skenirane datoteke Kranjčevićevih priča nadopunjene su metapodacima i objavljene u repozitoriju DiZbi.HAZU. Digitalizacija Goranovih djela nastavit će se i u 2019. na temelju potpuno sređenog fonda čiji

se popis može pronaći u novom broju *Kronike*. Odsjek je početkom 2018. iz donacije Hrvatske elektroprivrede i iz vlastitih sredstava pribavio dva nova računala i A3 skener koji su poboljšali kvalitetu i održivost digitalizacijskih projekata.

Migracija podataka iz knjižničnih kataloga Akademijinih jedinica na platformu DiZbi.HAZU

Početkom srpnja 2018. Knjižnica je u suradnji s tvrtkom ArhivPro d.o.o. započela opsežan posao migracije knjižničnog kataloga središnje Knjižnice u programsku platformu INDIGO na kojoj se nalazi i DiZbi.HAZU repozitorij. Migrirano je oko 190.000 zapisa, tako da je 31.XII.2018. u repozitoriju DiZbi.HAZU bilo pohranjeno 224.735 zapisa, od toga migriranih 189.414 zapisa središnje Akademijine Knjižnice, 8.771 zapis za korporativna tijela, 16.490 zapisa s predmetnim oznakama i 151.659 zapisa za osobe. Svih 5 baza (bibliografska, kodovi zemalja i jezika, korporativnih tijela, osoba i predmetnica) su preuzete prema ISO 2709 standardu te su konvertirane u JSON format kako bi se mogle uvesti u bazu INDIGO platforme. Nakon uvoza podataka baze su čišćene od grešaka i nedosljednosti, a podaci su semantički obogaćivani. Izrađen je poseban profil katalog-knjižnica koji sadrži normalizirani popis svih UNIMARC polja za vrstu građe. Iz tog najšireg profila radit će se posebni profili za opisivanje raznovrsne građe, kao npr. za monografska izdanja, staru knjigu, serijske publikacije (periodika i nakladnički nizovi), zbirke djela. Migrirani podaci su parametrizirani uz strogo poštivanje UNIMARC standarda, koji se u prethodnom ISIS programu nije slijedio u potpunosti. U svrhu održavanja konzistentnosti novog skupnog kataloga određeni su redaktori za pojedine baze: osobe (T. Kukolja), predmetnice (N. Daničić i A. Tkalec), korporativna tijela (D. Mašina Delija). Bit će još potrebno odrediti redaktora za bibliografsku bazu. Unos podataka u korporativni knjižnični katalog uskladit će se s novim Pravilnikom za opis i pristup građi u arhivima, knjižnicama i muzejima (<http://nkp.nsk.hr/>).

Suradnici u repozitoriju DiZbi.HAZU aktivno su sudjelovali na sljedećim skupovima:

Arhiv za likovne umjetnosti: a) D. Alujević, Digital Collection of the Croatian Academy of Sciences and Arts – DiZbi, međunarodna radionica *Visualization of transnational networks in and between the artistic centres of the Habsburg monarchy – using the example of sculpture around 1900*, Department of History of Art at the University of Vienna, Austria, 5.–6.X.2018.; b) J. Ferber Bogdan, A. Der-Hazarijan Vukić: Fine Arts Archives – two decades in digitized art history, međunarodna konferencija *Digital Art History – Methods, Practices, Epistemologies*, Institut za povijest umjetnosti, Sveučilišni računski centar SRCE, Zagreb, 12.–14.XI.2018.; c) J. Ferber Bogdan, A. Der-Hazarijan Vukić, D. Alujević: Virtualna izložba *Salon Ullrich – prva zagrebačka privatna galerija, MUVI 07: muzeji-video-film MUVILAB*, MSU, Zagreb, 7.XII.2018.; d) Andreja Der-Hazarijan Vukić i Jasenka Ferber Bogdan sudjelovale su 18.X.2018. na jednodnevnoj radionici *Transkribus, optičko prepoznavanje znakova rukopisnih tekstova*, u organizaciji ICARUS.HR i Filozofskog fakulteta u Zagrebu.

Knjižnica: a) 4th *ICARUS Days Croatia and EURBICA Conference*, Trogir, 16.–17. III.2018. (izlaganje V. Juričić: Towards the Regional Thematic Portal about Distinguished Persons: DARIAH CFI project); b) 3 radionice u okviru projekta DARIAH CFI: *Cooperation Framework of Digital Infrastructure in the Region*, Knjižnica Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti, Zagreb, 12.–14.II.2018., 10.–11.IV.2018. i 2.–3.VII.2018. (izlaganje M. Tot: Data Re-Use Charter; A. Tkalec: vođenje kompletne dokumentacije o projektu, sudjelovanje s M. Totom u edukaciji suradnika na projektu o INDIGO platformi; V. Juričić: koordinacija projekta DARIAH CFI); c) *Dfest 2018*, Zagreb, NSK, 3.–4.V.2018. (izlaganje

M. Tot i A. Tkalec: Portal Znameniti.hr); d) 22. seminar *Arhivi, knjižnice, muzeji*, Poreč, 22.–24.XI.2018. (izlaganje K. Crnković i V. Juričić: Jedinствена platforma za kataloge i digitalne zbirke u HAZU; M. Tot, A. Tkalec i V. Juričić: vođenje radionice Korištenje modula IN-DIGO Cataloging Assistant modula).

Sudjelovanje u projektima

Knjižnica je koordinirala dvama projektima: *Tematski portal Znameniti.hr* i projektom DARIAH CFDI.

Na projektu *Tematski portal Znameniti.hr* surađuju od 2017. sljedeće ustanove: Hrvatska akademija znanosti i umjetnosti, Nacionalna i sveučilišna knjižnica, Leksikografski zavod »Miroslav Krleža«, Muzej za umjetnost i obrt, Knjižnice Grada Zagreba, Državni arhiv u Varaždinu, ICARUS HR i Centar za ženske studije. Ministarstvo kulture Republike Hrvatske financiralo je program *Digitalizacija građe o znamenitim Hrvaticama* (50.000 kn) u okviru kojega su digitalizirani i objavljeni na portalu Znameniti.hr radovi sljedećih autorica: iz Hrvatske akademije: Anice Bošković, akademkinja Anice Nazor, Biserke Belicze i Vande Kochansky-Devidé, zatim Naste Rojc i Slave Raškaj; iz Nacionalne i sveučilišne knjižnice: Ane Vidović, Dragojle Jarnevićeve, Jagode Brlić, Lukrecije Bogašinović Budmani, Klotilde Cvetišić-Kreanis, Antonije Kassowitz-Cvijić, Elly Ebenspanger, Ivane Nanette Hirschmann, Marije Jambrišak, Marije Kumičić, Katarine Patačić i Milke Pogačić; iz Instituta za etnologiju i folkloristiku: Dunje Rihtman Auguštin i Maje Bošković Stulli; iz Knjižnica Grada Zagreba: Ivane Brlić Mažuranić, Jelice Belović-Bernadzikowske, Milke Pogačić, Marije Tomašić Im, Jagode Truhelke i Marije Jurić Zagorke. Od studenoga 2018. projektom koordinira ICARUS HR.

Projekt DARIAH CFDI: *Okviri suradnje digitalnih infrastrukture u regiji – mogućnosti i potrebe na primjeru građe o znamenitim ličnostima znanosti i kulture / Cooperation Framework of Digital Infrastructure in the Region – Opportunities and Needs in Case of Material Concerning Famous People in Science and Culture*, 2017. godine prihvatio je i financijski potpomogao konzorcij DARIAH EU (Digitalna istraživačka infrastruktura za umjetnosti i humanistiku). Projekt je trajao godinu dana, od 1. studenoga 2017. do 30. studenoga 2018. Na projektu je surađivalo više kulturnih i znanstvenih ustanova iz Hrvatske, Bosne i Hercegovine i Slovenije: iz Zagreba: Hrvatska akademija znanosti i umjetnosti (HAZU), Nacionalna i sveučilišna knjižnica (NSK), Knjižnice Grada Zagreba (KGZ), Leksikografski zavod »Miroslav Krleža« (LZMK), Muzej za umjetnost i obrt (MUO), Institut za etnologiju i folkloristiku (IEF) i ICARUS HRVATSKA; iz Varaždina: Državni arhiv u Varaždinu (DAV); iz Koprivnice: ArhivPro d.o.o.; iz Ljubljane: Znanstvenoraziskovalni center Slovenske akademije znanosti in umetnosti (ZRC SAZU); iz Sarajeva: Zemaljski muzej Bosne i Hercegovine (ZMBiH) te Nacionalna i univerzitetska biblioteka Bosne i Hercegovine (NUBBiH). Kroz projekt se analizirala interoperabilnost digitalnih repozitorija na primjeru povezivanja građe o znamenitim i zaslužnim pripadnicima tri države u tematski portal *eminentpeople.eu*, što čini logično proširenje hrvatskog projekta Znameniti.hr. Suradnja je obuhvatila prikupljanje podataka o dostupnim digitalnim resursima i potrebi za digitalizacijom novih sadržaja o znamenitim osobama u regiji, razmatranje pitanja autorskih prava te mogućnosti objave, korištenja i preuzimanja građe u digitalnom repozitoriju.

Cjeloviti izvještaj o projektu objavljen je na <http://dariah.hr/hr/dogadjaji-i-aktivnosti/projekt-okviri-suradnje-digitalnih-infrastrukture-u-regiji-mogucnosti-i-potrebe-na-primjeru-gradje-o-znamenitim-licnostima-znanosti-i-kulture/>.

Suradnici iz Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti na oba projekta bili su: Vedrana Juričić (koordinatorica), Jasenka Ferber Bogdan, Anja Tkalec i Marko Tot.

ARBORETUM TRSTENO

Organizacija jedinice

Arboretum Trsteno u Trstenom kraj Dubrovnika na svojoj površini od 28 hektara objedinjuje nekoliko različitih cjelina: povijesni renesansni perivoj s ljetnikovcem Gučetić-Gozze, romantičarski perivoj na Drvarici, zbirku kultiviranog drveća i grmlja, povijesni maslinik te prirodnu vegetaciju šuma hrasta medunca, alepskog bora i čempresa, makije i priobalnih stijena. Djelatnost Arboretuma usmjerena je na zaštitu i održavanje kulturno-povijesnih i prirodnih znamenitosti, na istraživanje i zaštitu biološke raznolikosti, na stvaranje žive zbirke u smislu genetičke raznolikosti te na istraživanja iz područja povijesti vrtne arhitekture.

Zbirka od 467 kultiviranih vrsta drveća i grmlja smještena je najvećim dijelom na površinama renesansnog i romantičarskog perivoja. Samonikla flora zastupljena je s 510 svojti, a njezina je osnovna vrijednost i značaj u velikoj biološkoj raznolikosti.

Rad u Arboretumu odvija se u okviru Razreda za prirodne znanosti. Voditelj Arboretuma je akademik Igor Anić, upravitelj je dr. sc. Ivan Šimić, a ukupno je zaposleno 15 zaposlenika.

Znanstvenoistraživačka djelatnost

Ivan Šimić je na Agronomskom fakultetu Sveučilišta u Zagrebu 19. srpnja 2018. obranio doktorski rad iz krajoobrazne arhitekture: *Stanje ishranjenosti biljaka tipičnih za renesansu kao podloga za revitalizaciju Arboretuma Trsteno*.

Oblavljena je dendrološka analiza drvenastih biljaka u Arboretumu. Biljke su determinirane u razdoblju od proljeća 2017. do proljeća 2018., jer je za točno određivanje pojedinih svojti bilo potrebno obuhvatiti i vegetativnu i generativnu fazu. Iz literature su korišteni popisi drvenastih svojti prisutnih u Arboretumu Trsteno prije 65 godina, prije 20 godina i prije 11 godina. Učinjena je usporedba sadašnjega bogatstva dendroflora u odnosu na podatke dostupne iz sredine i kraja prošloga, kao i početka ovoga stoljeća. U Arboretumu Trsteno 2018. godine zabilježeno je 317 drvenastih svojti (233 vrste, 8 podvrsta, 2 varijeteta, 10 križanaca i 64 kultivara), koje pripadaju u 179 različitih rodova iz 82 porodice. Golosjemenjača ima 19 svojti, a kritosjemenjača 298 svojti. Arboretum je s 84 drvenaste autohtone, većinom mediteranske vrste i podvrste, značajna zbirka koja čuva i predstavlja našu dendrofloru. Od vrsta i podvrsta koje u prirodi rastu isključivo izvan europskoga kontinenta, 64 su azijske vrste, 45 američkih, 14 afričkih i 5 australskih. Posebno vrijedne, jedinstvene ili vrlo rijetko prisutne svojte u Hrvatskoj su: *Acacia cyclops*, *A. karoo*, *Albizia amara*, *Callitris preisii*, *Casuarina cunninghamiana*, *Persea indica*, *Retama sphaerocarpa*, *Schinus weinmannifolius*, *Vitex negundo* var. *heterophylla* i dr. U Arboretumu se nalaze i vrijedne zbirke kultivara maslina, agruma, vinove loze, palmi, juka, aloja, kaktusa, bambusa i drvenastih pelargonija. Usporedbom popisa dendroflora iz 1953. i 2018. godine vidi se da je ukupan broj svojti u 65 godina povećan s 223 na 317. Svojti koje su se od tada do danas zadržale u Arboretumu je 148, što znači da je od današnjih 317 svojti njih manje od polovicu bilo u Arboretumu i prije 65 godina. Većina promjena koje su nastupile u Arboretumu od 1953. do 2018. dogodila se prije godine 1998. kada je introdukcija stranih vrsta bila dio djelatnosti Arboretuma. Potpuni rezultati ovog istraživanja u postupku su objave u znanstvenom časopisu.